

**UCHWAŁA NR LXXIII/371/2023
RADY MIEJSKIEJ W LWÓWKU**

z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 i 1429), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program wspierania rodziny na lata 2024 – 2026 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Lwówek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Piotr Przewoźny

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024-2026

Wstęp

Rodzina, to miejsce, gdzie dziecko doświadcza swoich pierwszych kontaktów z otoczeniem, poznaje wartości społeczne. Jest to pierwsze środowisko wychowawcze i ma znaczący wpływ na osobowość człowieka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swoich członków, szczególnie dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. W rodzinie przebiega proces socjalizacji, to w rodzinie kształtuje się tożsamość. Rodzice są najważniejszymi osobami w życiu dziecka, przekazują wiedzę o otaczającym świecie, o obowiązujących normach i zasadach, są wzorem dla swoich dzieci.

W sposób świadomy i nieświadomy oddziałują na osobowość dziecka, przekazują mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowują jego aktywność i postępowanie na całe życie. Osłabienie rodziny sprzyja powstawaniu sytuacji kryzysowych, które przenoszą się na całe środowisko lokalne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników. To one czynią rodzinę dysfunkcyjną. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Negatywne zjawiska wynikające z trudności na rynku pracy, braku stabilizacji warunków życia, ich drastycznego pogarszania, poświęcania mniejszej ilości czasu dzieciom, z powodu konieczności ciągłego poszukiwania źródeł zarobkowania powodują wielkie zagrożenie dla rodzin i są źródłem wielu kryzysów.

Brak efektywnego zorganizowania czasu wolnego jest jednym z powodów, które popychają dziecko w złe towarzystwo i udziału w nieakceptowanych przez społeczeństwo formach życia. Na egzystencję rodziny podstawowy wpływ ma coraz trudniejsza sytuacja ekonomiczna. Ubóstwo generuje inne społeczne i psychologiczne problemy. Jednym ze współczesnych zjawisk społecznych jest coraz częstsza nieobecność ojców w polskich rodzinach, zmieniające się „układy partnerskie” rodziców, co generuje wiele problemów wewnątrz rodziny. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Praca z rodziną powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Organizując różnorodne formy wsparcia rodziny wieloprotblemowej należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej względem dziecka. Nie należy zastępować rodziny w jej funkcjach, lecz wspierać ją i pomagać, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Założeniem programu jest lokalny system wsparcia rodziny naturalnej na etapie, kiedy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. W przypadku rodzin prawidłowo funkcjonujących istotną kwestią jest prowadzenie działań osłonowych, profilaktycznych.

I. Sytuacja społeczna w gminie:

1. Z pomocy społecznej korzysta 109 rodzin, w tym 237 osób.

Najczęściej przyznawane formy pomocy rodzinom. Dane na dzień 30.06.2023 r.

Rodzaj pomocy	Ilość rodzin
Zasiłki okresowe	28
Zasiłki stałe	28
Zasiłki celowe	64
Program „Posiłek w szkole i w domu”	218 w tym 64 osoby korzystające z posiłku
Żywność z WBŻ	650 osób

Powody udzielania pomocy:

Dane na dzień 30.06.2023 r.

Przyczyna	Ilość rodzin
Ubóstwo	54
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24
Wielodzietność	1
Bezrobocie	45
Niepełnosprawność	43
Długotrwała choroba	57
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych	5
Alkoholizm	22
Narkomania	2
Przemoc w rodzinie	2
Bezdomność	12

Pomoc udzielana w oparciu o Ustawę o świadczeniach rodzinnych oraz Ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dane na dzień 30.09.2023 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość rodzin/liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny	3339
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	118
Samotne wychowywanie dziecka	128
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	213
Rozpoczęcie roku szkolnego	237
Dojazd do szkoły, internat	595
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	31
Zasiłki pielęgnacyjne	2843
Specjalny zasiłek opiekuńczy	84
Świadczenia pielęgnacyjne i dodatki do	580

świadczenia pielęgnacyjnego	
Urodzenie dziecka	7
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	727
Świadczenie rodzicielskie	153
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	293

2. Na koniec października 2023 r. z terenu gminy Lwówek zarejestrowanych było 153 osób bezrobotnych w tym: 84 kobiety (w Powiecie jest 888 os. bezrobotnych w tym 498 kobiet).

3. W każdej ze szkół w gminie Lwówek dzieci mają zapewnione wsparcie pedagoga szkolnego.

4. W Lwówku funkcjonuje jedna zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego. Przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nowym Tomysłu istnieje mieszkanie chronione dla ofiar przemocy, z którego w sytuacjach kryzysowych możemy skorzystać, poprzez umieszczenie tam rodziny. Pobyt jest odpłatny. Dotychczas nie było potrzeby, aby mieszkaniec naszej gminy wymagał umieszczenia w tym mieszkaniu.

5. Rodziny wymagające wsparcia psychologa, pedagoga, prawnika korzystają z pomocy tych specjalistów w MGOPS, PCPR i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Tomysłu.

6. W gminie Lwówek działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdzie osoby uzależnione i współuzależnione mogą korzystać ze wsparcia psychologa, prawnika i lekarza psychiatry oraz 2 grup samopomocowych – AA i AI -anon.

7. W gminie Lwówek działa Zespół Interdyscyplinarny, podejmujący ustawowe działania wobec rodzin, gdzie występuje problem z uzależnieniami i przemocą.

Zauważalny jest wzrost środowisk problematycznych dotyczący w szczególności osób, rodzin „napływowych” – wynajmujących w gminie mieszkania, osób młodych, zakładających rodziny bez umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie z obowiązkami domowymi oraz rodzin tzw. patchworkowych. Praca w tego rodzaju środowiskach wymaga stałej współpracy, dobrej komunikacji i wspólnych wizyt pracowników różnych służb.

Skala potrzeb społecznych w gminie jak i skala możliwości ich zaspokajania utrzymuje się na przestrzeni lat na zbliżonym poziomie. Jednak rodziny z ternu gminy w znacznie mniejszym stopniu mają problemy finansowe. Uruchomione programy socjalne znacznie poprawiły ich sytuację, zapewniając w budżecie domowym stałe dochody. Problem bezrobocia, czy ubóstwa ustąpił miejsca takim problemom jak długotrwała lub ciężka choroba, czy niepełnosprawność. Rodzin korzystających z pomocy społecznej dotyczą przede wszystkim problemy opiekuńczo-wychowawcze, niskie kompetencje rodzicielskie, nieporadność, brak odpowiednich wzorców i inne trudności rodzinne.

W roku 2018 w budżecie jednostki pojawił się nowy wydatek – obowiązek odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Było to spowodowane licznymi problemami rodzinnymi oraz zaniedbaniami w obowiązkach opiekuńczo-wychowawczych rodzin. W latach 2018-2019, z powodu rażących zaniedbań względem dzieci i braku współpracy rodziców z pracownikiem socjalnym czy kuratorem, postanowieniem Sądu w 7 rodzinach ograniczono władzę rodzicielską, w 1 rodzinie doszło do pozbawienia władzy rodzicielskiej.

W wyniku tego 20 dzieci znalazło się w pieczy zastępczej, w tym tylko jedno trafiło do spokrewnionej rodziny zastępczej, pozostałe umieszczono w Domach Dziecka. Czworo dzieci do końca 2018 r. powróciło do rodziny biologicznej, kolejnych czworo powróciło do matki w 2020 r. Nadal jednak gmina ponosi częściowe koszty utrzymania 11 dzieci w pieczy zastępczej.

Rodziny niepełne oraz wielodzietne ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, wymagają wsparcia ze strony pomocy społecznej. W gminie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny, program stypendialny, zwolnienia częściowe z opłat, dożywianie w szkołach i przedszkolach. Mamy wystarczającą w stosunku do potrzeb, dostępność do placówek opiekuńczych w tym żłobka.

W obszarze problemu przemocy w rodzinach, Ośrodek realizuje Gminny program przeciwdziałania przemocy. Ponadto w gminie działa Zespół Interdyscyplinarny, punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym oraz zespół wsparcia rodziny w MGOPS, które podejmują wszelkie formy wsparcia i nadzoru względem rodzin, w których doszło do aktów przemocy.

Gmina zapewnia mieszkańcom potrzeby w obszarze edukacji, kultury, sportu na dobrym poziomie. Corocznie ogłaszane są konkursy dla organizacji pozarządowych na realizację zadań w sferze publicznej, dzięki czemu realizowane są dodatkowe działania w sferze edukacji, kultury, turystyki i sportu dla wszystkich grup społecznych. Zapewnia to rozwój różnych umiejętności, edukację oraz aktywizację całych rodzin.

Rok 2024 i lata następne będą dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lwówku kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań oraz podejmowania nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, by instytucja pomocy społecznej była skuteczna.

Rzeczywiste potrzeby i efekty będą podlegały określonym ewaluacjom i weryfikacjom. Niewątpliwym wpływem na to mieć będą także problemy i działania podejmowane w zakresie polityki rynku pracy, ochrony zdrowia, polityki mieszkaniowej i oświatowej.

Na stopień rozwiązywania istniejących potrzeb i problemów społecznych mają istotny wpływ zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej, usytuowane zarówno na szczeblu lokalnym i wyższym. Dobre efekty w sferze działalności pomocy społecznej są w dużej mierze współzależne od wyników podejmowanych działań we wszystkich obszarach polityki społecznej. Zamierzony skutek mogą jednak przynieść rozwiązania realizowane systemowo.

IV. Partnerzy realizujący program:

1. Urząd Miasta i Gminy Lwówek
2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lwówku
3. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lwówku
4. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lwówku
5. Oświata: wszystkie przedszkola i szkoły w gminie
6. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Lwówku
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu
8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Tomysłu
9. Kuratorzy Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu
10. NZOZ Przychodnia „Medyk” w Lwówku
11. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lwówku
12. Posterunek Policji w Lwówku
13. Organizacje pozarządowe działające w gminie
14. Parafie Rzymsko – Katolickie w Lwówku, Brodach, Zębowie.

V. Finansowanie działań:

1. Budżet państwa
2. Budżet gminy
3. Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych (programów i konkursów w tym z UE).

VI. Monitoring i ewaluacja:

1. Coroczna sprawozdawczość z realizacji programu i podjętych działań, przez podmiot odpowiedzialny za realizację.
2. Przeprowadzanie aktualizacji programu w odpowiedzi na pojawiające się problemy, nowe możliwości i rozwiązania.

VII. Cel główny, cele szczegółowe, działania.

Cel główny, cele szczegółowe oraz działania programu określone zostały w załączniku do programu.

Załącznik do Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2024 – 2026

VII. Cel główny, cele szczegółowe, działania

Cel główny	Cele szczegółowe	Działania
Tworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin, w szczególności rodzin z trudnościami w wypełnianiu swych funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, z zachowaniem podmiotowości rodziny i pierwszeństwa prawa dziecka do życia w zdrowej rodzinie w latach 2021-2025.	1) Identyfikacja i diagnozowanie problematycznych środowisk rodzinnych 2) zapobieganie dysfunkcyjności rodzin, powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, rozwiązywanie już istniejących problemów	a) diagnoza i monitoring warunków bytowych rodzin żyjących w ubóstwie b) rozpoznawanie i analiza trudności w rodzinach z problemami opiekuńczo – wychowawczymi c) pomoc pedagogów szkolnych d) wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne e) organizacja spotkań, narad służących doskonaleniu systemu współpracy instytucji i organizacji f) monitorowanie rodzin z problemami przez pracowników socjalnych, pedagogów, kuratorów, dzielnicowych g) pomoc opiekunki domowej, usługi specjalistyczne wg zaleceń lekarza h) pomoc asystenta rodziny i) realizacja programów w ramach Gm. Programu Profilaktyki i Rozw. Problemów Alkoholowych, Przeciwdz. Narkomanii oraz Przeciwdz. Przemocy w

		<p>Rodzinie</p> <p>j) realizowanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców i ofiar przemocy</p> <p>k) współpraca z NGO</p> <p>l) uczestnictwo dzieci z rodzin z trudnościami wychowawczymi w zajęciach świetlicowych</p> <p>ł) realizacja programów edukacyjnych, aktywizujących, dla rodziców i dzieci</p>
	<p>3) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny, poprawa jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi</p>	<p>a) pomoc w formie dożywiania</p> <p>b) pomoc w formie zasiłków przewidzianych Ustawą o pomocy społecznej</p> <p>c) pomoc stypendialna</p> <p>d) pomoc w formie dodatków mieszkaniowych</p> <p>e) pomoc w formie świadczeń rodzinnych, wychowawczych,</p> <p>f) pomoc z funduszu alimentacyjnego</p> <p>g) karta dużej rodziny</p> <p>h) podejmowanie działań aktywizujących dłużników alimentacyjnych</p> <p>i) przeciwdziałanie stanom grożącym degradacją społeczną, bezradnością i wykluczeniem społecznym</p> <p>j) wsparcie wynikające z Ustawy „Za życiem”</p> <p>k) pomoc rzeczowa w formie żywności</p> <p>l) zobowiązanie do współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich i społecznych</p>
	<p>4) integracja rodzin, promowanie współodpowiedzialności i wzajemnej pomocy, więzi międzypokoleniowej</p>	<p>a) wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci</p> <p>b) bieżąca współpraca ze szkołami, PCPR, policją, kuratorami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>c) inspirowanie społecznej aktywności do działań samopomocowych</p> <p>d) udział w projektach, kampaniach</p>

		<p>e) umożliwienie dostępu do materiałów edukacyjnych z zakresu rodziny, rozwoju dziecka, współczesnych zagrożeń, zachowań pożądaných społecznie</p> <p>f) organizowanie spotkań, konferencji tematycznych dotyczących problemów dziecka i rodziny, ochrony przed porzuceniem, zaniebdaniem, przemocą, uzależnieniami, deprawacją i przestępczością</p> <p>g) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci poprzez propagowanie zajęć kulturalnych, sportowych</p> <p>h) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie propagowania i promocji autorskich inicjatyw na rzecz dziecka i rodziny, ochrony praw dziecka i rodziny</p> <p>i) rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwalamu potencjału intelektualnego, twórczego, organizacyjnego i społecznego młodych ludzi</p> <p>j) wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach</p> <p>k) realizacja różnorodnych programów przez organizacje obywatelskie, angażujące w działania całe rodziny</p> <p>l) pośrednictwo we wzajemnym świadczeniu pomocy usługowej, rzeczowej</p>
--	--	---

Uzasadnienie
do Uchwały nr LXXIII/371/2023 Rady Miejskiej w Lwówku
z dnia 30 listopada 2023 r.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 i 1429) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Celem głównym programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych. Program wskazuje zadania do realizacji oraz realizatorów i partnerów działań.

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Burmistrz Miasta i Gminy
Lwówek

Piotr Długosz